

REPUBLIKA HRVATSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
Z A G R E B

OPĆINSKI SUD U ZLATARU

21. 12. 2020

PRIMLJENO

PRIMLJENO

24. 12. 2020

ŠKARICA I PARTNERI
ODVJETNIČKO DRUŠTVO

Broj: Rev 661/2017-2

U IME REPUBLIKE HRVATSKE
PRESUDA

Vrhovni sud Republike Hrvatske u vijeću sastavljenom od sudaca Davorke Lukanović-Ivanišević predsjednice vijeća, Mirjane Magud članice vijeća i sutkinje izjaviteljice, Ljiljane Hrastinski Jurčec članice vijeća, mr. sc. Dražena Jakovine člana vijeća i Goranke Barać-Ručević članice vijeća, u pravnoj stvari tužitelja Zlatka Ostroški iz Zagreba, Đorđićeva 23/II, OIB: 79229907547, kojeg zastupa punomoćnik Mladen Bele, odvjetnik u Zagrebu, protiv tuženika HTP Matija Gubec d.d. u stečaju, Stubičke Toplice, Viktora Šipeka 31, OIB: 63048129745, kojeg zastupa punomoćnica Željka Marčić, odvjetnica u Odvjetničkom društvu Škarica i partneri u Zagrebu, radi isplate, i po protutužbi protutužitelja-protutuženika HTP Matija Gubec d.d. u stečaju, Stubičke Toplice, Viktora Šipeka 31, OIB: 63048129745, kojeg zastupa punomoćnica Željka Marčić, odvjetnica u Odvjetničkom društvu Škarica i partneri u Zagrebu, protiv protutuženika-protutužitelja Zlatka Ostroški iz Zagreba, Đorđićeva 23/II, OIB: 79229907547, kojeg zastupa punomoćnik Mladen Bele, odvjetnik u Zagrebu, radi naknade štete, odlučujući o reviziji tuženika-protutužitelja protiv presude Županijskog suda u Zagrebu poslovni broj GŽ-1720/15-2 od 13. prosinca 2016. kojom je potvrđena presuda Općinskog suda u Zlataru poslovni broj Povrv-238/11-34 od 27. lipnja 2014., u sjednici održanoj 25. studenoga 2020.,

presudio je:

Revizija tuženika-protutužitelja HTP Matija Gubec d.d. u stečaju odbija se kao neosnovana.

Obrazloženje

Presudom suda prvog stupnja suđeno je:

I. Rješenje o ovrsi javnog bilježnika Ive Dujmović iz Zagreba posl. broj Ovr-526/11 od 09. 12. 2011. godine, ispravljeno rješenjem javnog bilježnika Ive Dumović iz Zagreba posl. broj Ovr-526/11-1. od 12. prosina 2011. godine o d r ž a v a s e n a s n a z i pod točkama 1. u cijelosti, a pod točkom 3. za iznos do 20.263,28 kn (dvadesettisućadviesto šezdesetitrikuncidvadesetiosamlipa), dok se pod točkom 3. za preostali iznos od 36,90 kn (tridesetišesikunaidevedesetlipa) u k i d a.

II. O d b i j a s e, kao neosnovan, protutužbeni zahtjev koji glasi:

"Nalaže se tužitelju – protutuženom Zlatku Ostroškom iz Zagreba da isplati tuženiku – protutužitelju s naslova pogrešnog zastupanja u predmetu posl. broj P-619/99 iznos od 941.353,66 kuna s pripadajućom zakonskom zateznom kamatom od 12. 10. 2000. godine pa do isplate, s naslova nastale materijalne štete u postupku blokade žiro računa tuženika iznos od 300.000,00, s naslova narušenog poslovnog ugleda s naslova bolakede žiro računa i prestanka poslovanja na tržištu u proteklih 12 mjeseci iznos od 500.000,00 kuna te za naknadu štete u iznosu od 16.197,94 kune s pripadajućom zakonskom zateznom kamatom od 01. 01. 1999. godine pa do isplate."

III. N a l a ž e s e tuženiku i protutužitelju HTP Matija Gubec da tužitelju i protutuženiku Zlatku Ostroškom nadoknadi parnični trošak u iznosu od 60.068,43 kn (šezdesetisućaišezdesetiosamkunai četardesetitrilipe) u roku od 15 dana."

Presudom suda drugog stupnja suđeno je:

"Odbija se žalba tuženika-protutužitelja kao neosnovana i potvrđuje se presuda Općinskog suda u Zlataru, poslovni broj Povrv-238/11-34 od 27. lipnja 2014."

Protiv navedene presude suda drugog stupnja tuženik-protutužitelj je podnio reviziju zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. toč. 11. Zakona o parničnom postupku ("Narodne novine" broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 28/13 i 89/14 - dalje: ZPP) i zbog pogrešne primjene materijalnog prava. Predlaže da Vrhovni sud Republike Hrvatske prihvati reviziju, preinači drugostupanjsku presudu na način da odbije tužbeni zahtjev tužitelja, a prihvati protutužbeni zahtjev tuženika-protutužitelja, podredno da ukine pobijanu presudu i presudu suda prvog stupnja i predmet vrati sudu prvog stupnja na ponovno suđenje pred drugim sucem. Traži trošak sastava revizije.

Na reviziju nije odgovoreno.

Revizija tuženika-protutužitelja nije osnovana.

Predmet spora je zahtjev tužitelja prema tuženiku radi isplate iznosa od 1.144.421,44 kuna na ime dospjelih, a neplaćenih računa za pružene usluge pravne pomoći i usluge zastupanja te protutužbeni zahtjev tuženika-protutužitelja za isplatom iznosa od 941.353,66 kuna s naslova pogrešnog zastupanja, iznosa od 300.000,00 kuna s naslova materijalne štete, iznosa od 500.000,00 kuna s naslova narušenog poslovnog ugleda te iznosa od 16.197,94 kuna s naslova naknade štete.

Sukladno odredbi čl. 392.a st. 1. ZPP u povodu revizije iz čl. 382. st. 1. toga Zakona revizijski sud ispituje pobijanu presudu samo u onom dijelu u kojem se ona pobija revizijom i samo u granicama razloga određeno navedenih u reviziji.

Suprotno navodima tuženika-protutužitelja nižestupanjske presude sadrže razloge o odlučnim činjenicama za ovaj spor, koji razlozi su jasni i međusobno ne proturječe, baš kao što o odlučnim činjenicama ne postoji proturječnost između onoga što se u razlozima presude navodi o sadržaju isprava ili zapisnika danih u postupku i samih tih isprava i zapisnika, zbog čega nije ostvarena bitna povreda odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. toč. 11. ZPP, jer su nižestupanjski sudovi u obrazloženjima presuda dali potpune, razumljive i jasne razloge za svoju ocjenu izvedenih dokaza i za činjenična utvrđenja, a činjenica da ti stavovi nisu

sukladni stavovima i tumačenjima tuženika-protutužitelja ne predstavljaju bitnu povredu odredaba parničnog postupka kako to pogrešno smatra tuženik-protutužitelj.

Navodi tuženika-protutužitelja kojima drukčije ocjenjuje izvedene dokaze i daje drukčije činjenične zaključke od zaključaka nižestupanskih sudova iznesenih u obrazloženju presude, predstavljaju činjenične prigovore koji nisu od značaja u ovom postupku. To stoga što prema odredbi čl. 385. st. 1. ZPP reviziju nije dopušteno podnijeti zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja.

U prvostupanjskom postupku je utvrđeno, a koja utvrđenja je kao pravilna prihvatio i drugostupanjski sud:

- da su stranke sklopile Ugovor o pružanju pravne pomoći 6. lipnja 1999. kojim se tužitelj obvezao tuženiku pružati pravnu pomoć koja se sastoji od poslova normativne djelatnosti (između ostalih, izrade prijedloga Statua i drugih normativnih akata društva, pravne ocjene primjene normativnih akata i njihovog usklađenja sa zakonima, davanju pravnih mišljenja pri zaključenju ugovora, pravno savjetovanje Uprave društva), a tuženik se obvezao da će mu za navedene usluge pravne pomoći isplaćivati iznos od 1.000,00 DEM mjesečno u protuvrijednosti kuna te da je tužitelj tuženiku za navedene usluge ispostavio račune koje tuženik nije platio,

- da su stranke navedenim Ugovorom odredile i da će tužitelj uz navedene poslove za tuženika obavljati i poslove zastupanja pred sudovima i državnim tijelima u Republici Hrvatskoj te je tužitelj i zastupao tuženika u određenim predmetima, za koje usluge zastupanja je tužitelj ispostavio račune koje tuženik nije podmirio,

- da su predmetni Ugovor stranke sklopile na neodređeno vrijeme te da ga ni jedna od stranaka za vrijeme za koje su računi izdani nije raskinula,

- da je tužitelj sve navedene radnje zastupanja obavio, a što je razvidno iz preslika isprava priloženim uz podnesak tužitelja od 12. srpnja 2012.,

- da iz iskaza svjedoka Ivice Malčića i Filipine Šutija Matijević (djelatnika tuženika) proizlazi da je tužitelj o svom radu redovito obavještavao odgovorne osobe tuženika,

- da je tuženik istaknuo prigovor zastare u odnosu na tužiteljevo potraživanje,

- da tuženik-protutužitelj tijekom postupka u odnosu na protutužbeni zahtjev radi naknade štete nije dokazao postojanje štetne radnje, niti nastanak štete, kao ni postojanje uzročne veze između štetne radnje i štete.

Na temelju navedenih činjeničnih utvrđenja sud prvog stupnja prihvatio je tužbeni zahtjev ocjenjujući da je Ugovor o pružanju pravne pomoći ugovor o djelu pružanjem intelektualnih usluga te da je sukladno odredbi čl. 607. st. 1. Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine" broj 53/91, 73/91, 111/93, 3/94, 7/96, 112/99 i 88/01 - dalje: ZOO) važećeg u vrijeme sklapanja navedenog ugovora, izvođač dužan izvršiti djelo onako kako je ugovoreno i po pravilima posla s time da sukladno odredbi čl. 608. ZOO-a ako se u toku izvršenja djela pokaže da se izvođač ne drži uvjeta ugovora i uopće ne radi kako treba, te da će djelo imati nedostatke, naručilac može upozoriti izvođača na to i odrediti mu primjereni

rok da svoj radi uskladi sa svojim obvezama, a ako do isteka tog roka izvođač ne postupi po zahtjevu naručioca, ovaj može raskinuti ugovor i zahtijevati naknadu štete. Kako tuženik nije obavijestio tužitelja o bilo kakvim nedostacima u pogledu izvršavanja obveza iz ugovora o pružanju pravne pomoći, to sud ocjenjuje da takve prigovore ne može isticati niti u ovom postupku.

U odnosu na zahtjev tužitelja za plaćanjem računa ispostavljenih za pružene usluge zastupanja u postupcima pred sudovima u Republici Hrvatskoj prvostupanjski sud ocjenjuje da su u odnosu na te predmete, ugovorne strane sklopile ugovor o nalogu u smislu odredbe čl. 763. Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine" broj 35/05, 41/08, 125/11 i 71/15 - dalje: ZOO) prema kojoj odredbi je nalogoprimac dužan izvršiti nalog prema primljenim uputama, s pažnjom dobrog domaćina, odnosno dobrog gospodarstvenika, ostajući u njegovim granicama i u svemu skrbiti o interesima nalogodavca i njima se rukovoditi, dok prema odredbi čl. 766. st. 1. ZOO-a od dobivenog naloga i uputa nalogoprimac može odstupiti samo sa suglasnošću nalogodavca, a kad mu zbog kratkoće vremena ili iz kakva drugog uzroka nije moguće tražiti suglasnost nalogodavca, može odstupiti od naloga i uputa samo ako je po procjeni svih okolnosti mogao osnovano smatrati da to zahtijevaju interesi nalogodavca.

Kako primjenom zakonskih odredbi punomoćnik ne odgovara za rezultat zastupanja, već je li ga obavio u skladu sa svojim obvezama (prema sadržaju ugovora o nalogu), a tuženik niti ne tvrdi da tužitelj nije postupao u skladu s dobivenim nalogima, dok iz iskaza svjedoka Ivice Malčića i Filipine Šutija Matijević proizlazi da je tužitelj o svom radu redovito obavještavao odgovorne osobe tuženika, kako usmeno tako i podnošenjem pisanih izvještaja, to sud prvog stupnja ocjenjuje da tuženik takve prigovore ne može s uspjehom iznositi u ovom postupku.

U odnosu na prigovor tuženika da je tužiteljevo potraživanje zastarjelo sud prvog stupnja ocjenjuje takav prigovor neosnovanim u situaciji kada nema posebnog sporazuma između odvjetnika i stranke koju zastupa o načinu plaćanja odvjetničkih usluga (a niti jedna strana ne tvrdi da ga je bilo), odvjetnik ima pravo zahtijevati nagradu za svaku obavljenju radnju od dana kada je ta radnja obavljena. Kako prema odredbi čl. 215. st. 1. ZOO-a zastara počinje teći prvog dana poslije dana kada je vjerovnik imao pravo zahtijevati ispunjenje obveze, ako zakonom za pojedine slučajeve nije što drugo propisano, a odredbama Zakona o odvjetništvu ("Narodne novine" broj 9/94, 117/08, 50/09, 75/09 i 18/11 - dalje: ZO) nije propisan neki drugi početak tijeka zastare, to zastarijevanje zahtijeva odvjetnika za obavljene radnje počinje teći prema navedenoj odredbi.

Imajući na umu da je najstarija radnja koja je predmet raspravljanja u predmetnom postupku pristup ročištu od 8. prosinca 2006. u predmetu pred Općinskim sudom u Donjoj Stubiци pod poslovnim brojem P-619/99 prema računu broj 63/2011, sud prvog stupnja ocjenjuje da je zastarijevanje za poduzetu radnju počelo teći 9. prosinca 2006.

Budući da za naplatu odvjetničkih usluga nije niti jednim zakonom određen drugi rok, primjenjuje se opći rok zastare propisan čl. 225. ZOO-a, a kako je prijedlog za ovrhu podnesen javnom bilježniku 6. prosinca 2011., to prvostupanjski sud zaključuje da je zastarijevanje prekinuto unutar općeg zastarnog roka, pa da stoga zastara nije nastupila niti za jedan utuženi račun.

Iz navedenih razloga, sud prvog stupnja prihvatio je tužbeni zahtjev te sukladno odredbi čl. 451. st. 3. ZPP održao na snazi rješenje o ovrsi javnog bilježnika, u dijelu kako je to pobliže navedeno u izreci presude suda prvog stupnja.

Nadalje, protutužbeni zahtjev tuženika-protutužitelja za naknadu štete za koju tuženik tvrdi da mu je nastupila uslijed pogrešnog zastupanja tužitelja, a da mu je s time u vezi narušen i poslovni ugled i blokiran žiro račun zbog čega je prestao raditi, sud prvog stupnja ocijenio je neosnovanim s obrazloženjem da tuženik tijekom postupka nije dokazao da mu je točno određenim propustima tužitelja-protutuženika prouzročena konkretna šteta.

Naime, kako odvjetnik kao punomoćnik zastupa stranku u sudskom postupku na temelju pisane punomoći zbog čega je riječ o ugovoru o nalogu (čl. 763. ZOO-a), a odgovornost odvjetnika zasniva se na načelu pretpostavljene (presumirane) krivnje, da bi tuženik da bi imao pravo zahtijevati naknadu štete od tužitelja, tuženik mora dokazati pretpostavke odgovornosti za štetu. Kako tuženik-protutužitelj nije dokazao ni postojanje štetne radnje tužitelja-protutuženika, a ni nastanak štete na strani tuženika-protutužitelja, pa stoga ni postojanje uzročne veze između štetne radnje i štete, to je sud prvog stupnja tuženikov protutužbeni zahtjev radi naknade štete prema tužitelju ocijenio neosnovanim zbog čega je odbijen.

Sud drugog stupnja odbio je žalbu tuženika-protutužitelja i u cijelosti potvrdio presudu suda prvog stupnja prihvaćajući razloge suda prvog stupnja u odnosu na utvrđeno činjenično stanje i primjenu materijalnog prava u smislu odredbe čl. 375. st. 5. ZPP.

Tuženik u okviru revizijskog razloga pogrešne primjene materijalnog prava ukazuje da su nižestupanjski sudovi pogrešno primijenili materijalno pravo kada su ocijenili neosnovanim tuženikov prigovor zastare tužiteljeva potraživanja izražavajući pri tome pravno shvaćanje da se u konkretnom slučaju za tražbine tužitelja prema tuženiku primjenjuje opći zastarni rok od pet godina, umjesto zastarnog roka od tri godine.

Suprotno navodima tuženika nije osnovan revizijski razlog pogrešne primjene materijalnog prava koji postoji kad sud nije primijenio odredbu materijalnog prava koju je trebao primijeniti ili kad takvu odredbu nije pravilno primijenio (čl. 356. ZPP).

Polazeći od činjenica utvrđenih u postupku pred nižestupanjskim sudovima, da su stranke sklopile Ugovor o pružanju pravne pomoći, a koji jednim dijelom predstavlja ugovor o djelu (u odnosu na pružanje pravne pomoći tuženiku s naslova normativne djelatnosti i davanja pravnih mišljenja odnosno savjetovanju Uprave društva tuženika), a drugim dijelom ugovor o nalogu (u odnosu na obvezu tužitelja da zastupa tuženika pred sudovima i državnim organima u Republici Hrvatskoj), da je tužitelj doista i obavio sve radnje (pružanja pravne pomoći odnosno zastupanja) u računima koje je ispostavio, a koje tuženik nije podmirio, a za koje radnje tužitelj ima pravo na nagradu za svoj rad te naknadu troškova u vezi s obavljenim radnjama sukladno Tarifi koju utvrđuje i donosi Hrvatska odvjetnička komora, kao i da potraživanje tužitelja nije zastarjelo, pravilno su i prema ocjeni ovog suda, nižestupanjski sudovi primijenili materijalno pravo kada su naložili tuženiku da tužitelju podmiri utuženo potraživanje.

Naime, kako je u konkretnom slučaju riječ o potraživanju naknade za obavljene usluge zastupanja tuženika od strane tužitelja, dakle, o potraživanju koje tužitelj potražuje temeljem

obavljenih radnji po punomoći o zastupanju izdanom od strane tuženika, takva potraživanja zastaraju u općem zastarnom roku od pet godina, sve u smislu odredbe čl. 225. ZOO-a, pri čemu zastarni rok za potraživanje nagrade za svaku obavljenju radnju teče od idućeg dana kada je takva radnja i učinjena (tako i ovaj sud u Rev-152/09-2 od 28. travnja 2009. i Rev-126/2015-3 od 16. siječnja 2019.). Stoga su nižestupanjski sudovi pravilno primijenili materijalno pravo kada su ocijenili da potraživanje tužitelja nije zastarjelo zbog čega su odbili tuženikov prigovor zastare istaknut tijekom postupka.

I u odnosu na zahtjev tuženika-protutuženika za naknadu štete, za koju tvrdi da mu je nastala usred nestručnog zastupanja tužitelja-protutuženika u određenim sudskim postupcima, nižestupanjski sudovi su, prema ocjeni ovog suda, pravilno primijenili materijalno pravo kada su protutužbeni zahtjev tuženika-protutužitelja odbili jer da bi tuženik-protutužitelj mogao odgovarati tuženiku-protutužitelju za štetu potrebno je da tuženik dokaže kako postojanje štete, štetne radnje koja je nastala postupanjem tužitelja-protutuženika tako i postojanje uzročne veze između štete i štetne radnje, a što tuženik-protutužitelj tijekom postupka nije dokazao. Iz navedenih razloga, pravilno je odbijen protutužbeni zahtjev tuženika-protutužitelja u smislu odredbe čl. 221.a ZPP.

Kako nisu osnovani razlozi zbog kojih je revizija izjavljena, valjalo je na temelju odredbe čl. 393. ZPP odbiti reviziju tuženika-protutužitelja zbog čega je odlučeno kao u izreci presude.

Zagreb, 25. studenoga 2020.

Predsjednica vijeća:

Davorka Lukanović-Ivanišević, v.r.

ZA TOČNOST OTPRAVKA

Ovlašteni službenik:

Voditelj Pisarnice za prijem i otpremu

Mirko Paša

